24 üncü Sene Çarşamba 25 Mart 1931 No. — 2402

Karagöz

Abone: Türkiye için seneliği 3 liradır Ecnebi memleketler için dolar kabul edilir.

Müdür ve Başmuharriri Orhan Seyfi
Müessisi Ali Fuat Bey merhum

Idarehanesi: İstanbul Vilâyeti karşısındaki hususî daire: Telefon: İstanbul: 413

Nushası 3 Kuruş Cumartesi, Çarşamba günleri çıkar Nushası 3 Kuruş

Türk ocakları Halk Fırkasile birleşti!

Karagöz — Ey Türk gençleri! Memleketin en müşkül zamanında şu ocakta vazifenizi yaptınız. Şimdi nurlu, irfanlı bir inkılâp ocağımız var. Haydi orada el ele verip hep beraber çalışalım!

Karagöz okuyanlara!

Karagöz bayilerinden bazıları okuyucularımızdan aldıkları paraları ceplerine atıp bize göndermiyorlar. Bunlara itibar ve emniyet ederek gazete gönderiyoruz, her sattıkları gazete için de mühim bir para bırakıyoruz.

Bir gazete bayii demek vatana maarifi neşretmek hizmetini üzerine almış bir kimse demektir.

Bin türlü fedakârlıklarla çıkan ve üzerinde mürettibinden musahhihine kadar birçok kimselerin alın teri ve göz nuru bulunan bir gazetenin hakkını yemeğe böyle bir kimsenin vicdanı nasıl razı olur? Buna ihtimal vermediğimiz içindir ki şimdiye kadar hükûmete müracaat etmemiştik. Fakat teessürle görüyorz ki bazı bayilerin içinde

Gazete parası yemeği meslek yapmış kimseler vardır!

Bu gibilerin gazetelerini kesiyoruz ve derhal hesaplarını göndermekikleri takdirde haklarında takibatı kanuniye yapılması için müracaat ediyoruz. Emniyetimizi suiistimal edrek gazeteleri kesilen bayilerin isimlerini ilân edeceğiz. Okuyucularımızın gazetesiz kalmaması için bu gibi yerlerde bayi olmak isteyenler bir ayda sarfedebilecekleri gazete parası kadar bir depozito gönderdikleri taktirde kendilerine gazete yollayacağız. Okuyucularımızdan da arzu edenler idaremize müracaat ederek (25) kuruş mukabilinde bir aylık abone olurlar.

Hacıyvat — Karagözüm, Meclisten bu hafta çıkan tasfiye kanunu ile şu mübadele mes'elesi kapanmış oluyor, acaba gayrı mübadil kardeşlerimiz haklarını tamamile alıyorlar mı?

Karagöz — İmkân nisbetinde hakları korunuyor!

H — Yeni kanunun esası nedir?

K — Yeni kanun mucibince evvelâ gayrı mübadillere hakları nisbetinde hükûmet tarafından bonolar verilecek, ancak bu bonolarla hükûmetçe müzayedeye çıkarılacak mallar satın alınacak, bonolar borsada tedavül edecek, bu suretle kıymetleri de düşmekten muhafafaza edilmiş olacak. Dahiliye Vekilimizin dediği gibi bu hazin bir maceradır. Gerçi gayrı mübadil kardeşlerimiz zarar görüyorlar, fakat buna mukabil ana vatana kavuşmuş oluvorlar. Serbestçe çalışmak ve kaybettiklerini kazanmak için vatanın geniş ufukları karşılarında kollarını açmış duruyor!

Beyahu!

Köylülerle sohbet

Ey köylü dayılar! Olur mu böyle?
Haniya ağalar nerde beyahu!
Toplaşın bir sohbet kuralım şöyle:
Bir merhem bulalım derde beyahu!

❁ ❁

Bu ayın havası değildir tekin,
Nasıldır şen bağlar, ne halde ekin,
Yaz gelsin harmanı kaldırın, çekin,
Kalmasın taneler yerde beyahu!

❁ ❁

Harmandan sonradır bizim kâr ayı,
Talile bulalım bu yıl arayı,
Cüzdana basalım biz de parayı,
Züğürtlük yaraşmaz merde beyahn!

❁ ❁

Çalışan insanın talii yardır,
Refahla yaşamak, bu da bir kârdır,
Hovardalık denen, bir duygu vardır,
Ezelden bu garip serde beyahu,

❁ ❁

Çileli! Çok şükür rahatız bu gün,
Hele dur, gelsin de umduğun o gün,
Yapalım köylerde bir zorlu düğün,
Yiyelim pilavla zerde beyahu!

Çileli

Mezerlıklar mes'elesi!

Metruk mezarlıkların belediyeye teslimi muamelesine devam ediliyor. Esasen bu işi uzatmamak lâzım. Şehrimizde mezarlık denecek bir yer yok. Hepsi küllük ve çöplük halindedir. Amma belediye bu züğürtlükle bunu ele alınca bir iş yapabilecek mi? Orası malûm değil! mezarlıklar şehir haricinde olmalı ve rahatça gidilebilmek için yollar yapılmalı, belediye mezarlıkları bir bahçe haline koymalı, ağaçlarla, çiçeklerle süslemeli. Asrî bir kabristan böyle olur! Biz de medenî milletler gibi ölülerimize hürmet edelim!

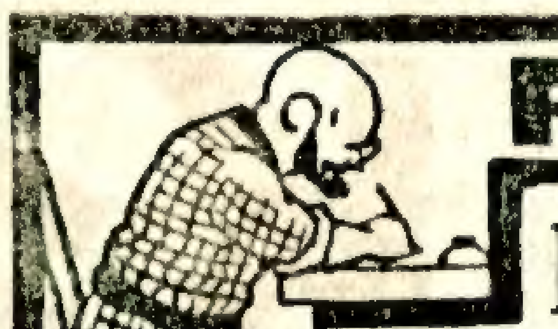

FIKRA

İki sarhoş arasında!

Bir meyhanede iki sarhoş kavga ederken kavğayı yatıştırmak için aralarına biri girmiş yapmayın etmeyin derken kafasına bir kadeh fırlatmışlar

kanlar akmaya başlamış etraftakiler yaralanan herifin kafasını yıkarlarken:

— Beynine bir zarar oldu mu?

Diye sormuşlar. Zavallı adam içini çekerek:

— Beynim yok ki zarar olsun demiş, eger beynim olaydı iki sarhoşun arasına girermidim!

Haydi bakalım!

Maarif vekâleti köylülerin okutulması için mühim tedbirler almaktadır. Tatil devresinde muallimler bu işle meşgul olacaklardır. Seyyar muallim kursları açılacak. Bu muallimler her köyde dörder ay bulunup köylüleri okutacaklardır. Haydi bakalım!

Evli malûllere!

Aylığı olup ta malûllerle evli bulunan eytam ve eramil maaş ve ikramiyelerinin verilmesi için emir geldi. 20 yaşındakilere beş senelik 21 yaşındakilere dört senelik ve yirmi üçten kırk yaşına kadar olanlara da iki buçuk senelik ikramiye verilecektir.

Karagözün tefrikası No. 19

(Her hakkı mahfuzdur)

— Efendimiz! Tahir kuvvet ve cesaretten yana ender bulunur bir delikanlıdır. İleride açılacak bir muharebede çok işimize yarıyacak! Kendisi her ne kadar kabahatli ise de, onu bize bağışlayın!..

Dedi. Vezirin bu sözü padişahı düşündürdü. Ve:

— Bu alçak herifin kellesini size bağışlıyorum! ona başka bir ceza tertip edeceğim!..

Diyerek ayağa kalktı. Fellâhı çaçağırıp:

— Büyük bir sal yaptır. Tahir'i kapağı açık bir sandığa koyup bu salla birlikte Şat nehrine salıver!...

Fermanını etti.

Fellâh sevinç içinde:

— Baş üstüne!...

Diyip, işe koyuldu. Eli ayağı bağlı Tahir, bir saatin içinde, Şat nehrinin coşkun sularına kapılıp, uzaklaştı.

Zühre; aşağı, yukarı cellât edilmek gibi bir ceza olan bu kararı duyunca telâşa düşüp feryat etmeğe başladı. Sonra, bunun fayda etmiyeceğini anlıyarak, aklını başına toplayıp bir çare düşünmeğe koyuldu.

Genç kızın, memlekete hudut olan bir ölke vardı ki, bu diyarın hükümdarına "Gül Padişahı„ lakabı verilmişti. Şat nehri bu hükûmdarın eyaletinden geçiyordu. Zühre, bunu düşünerek Gül Padişahı'nın büyük kızına şöyle bir mektup yazdı:

"Kardeşim!

"Sarayınızın bahçesinden geçmekte "olan nehre dikkat ediniz, bir sal "içinde eli, ayağı bağlı bir delikanlı "göreceksiniz. Beni memnun etmek "isterseniz, bu genci alıp saklayınız!„

Zühre, saraydaki posta tatarlarından birini, bol para ile kandırıp, bu mektubu Gül Padişahı'nın kızına gönderdi.

Posta tatarı, aldığı talimat üzere, mektubu gizlice götürüp, komşu hükümdarın büyük kızına verdi. Gül

MONOLOK

Fener Galatasaray

Geçen cuma günü Galatasarayla Fener arasında bir maç yapıldı, Galatasaray Fenerbahçeye sıfıra karşı 2 gol ile yenildi. Vay senmisin yenilen! Şimdi bu diğer takımın taraftarları arasında kıyametler kopuyor. Fener taraftarları seviniyor, Galatasaray taraftarları köpürüyor. Şöyle olduda, böyle oldu da, yenerdi de, yenemezdi de, lâfların sonu yok! Nice

hanımlar ve nice beyler vardır ki bu iki kulüpten birine taraftardırlar. Hem de öyle taraftarlık ki sade maç yerinde avazları çıktığı "Yaşa!„ diye bağırmaktan "Olmadı!„ diye haykırmaktan ibaret sanmayın! sokakta, vapurda, tramvayda evde her yerde bu davayı güderler. Hattâ ara sıra bu yüzden birbirlerine selâmı sabahı kestikleri de olur.

Bu iki kulübün gençler arasında böyle ateşli taraftarları olması bir bakıma çok iyidir. Bu suretle spor zevki gençliğe yayılmış oluyor. Ama, sporculuğu bundan ibaret sanmak çok hatadır. Eğer bütün mes'ele bunlardan birinin galip ötekinin mağlup olması ise yazık tükenen nefeslere! sporun hayatımıza girmesini istemeliyiz. Bu ne demektir bilirmisiniz, şu kocaman göbeklerimizin kaybolması, sarkık gerdanlarımızın erimesi, biçimsiz vücutlarımızın güzelleşmesi, sıhhatimizin, neş'emizin, azmimizin, çalışma kuvvetimizin artması demektir. Yoksa iki kulübün maçını seyrederek avaz avaz bağırmakla sporcu olunamaz, bunu böyle bilmeli!

Kurultay toplanıyor!

Türk Ocakları merkez heyeti 10 nisanda Kurultay'ın içtimaa çağırılmasına karar verdi. Tarihî vazifesini bitirmiş olan Türk Ocağı bundan böyle Halk Fırkasının hars şubeleri mahiyetinde olacaktır. Esas umdelerinden biri Türkçülük olan Halk Fırkasının karşısında bir de Türk Ocağı bulunması bu teşkilâtın lüzumsuzluğunu gösteriyordu. Gençliği yekpare kaya halinde görmek istediğimiz bir zamanda bu ikiliğe mahal olmadığı meydandadır. Vakia, saltanat zamanında, henüz Türkçülük devletin siyasetine esas olmamışken Türk Ocakları faydalı olmuştu. Osmanlı imperatorluğundan büyük parçalar koparıp Türke en azını bırakmak istiyen diğer unsurların karşısında Türk'ü uyandırıyor, vatana sahip etmeğe çalışıyordu. İstiklâl harbinden sonra Osmanlı imperatorluğu yerine Türkiye cumhuriyeti kuruldu. Bugün Türkiye cumhuriyeti Türk miletinindir. Bu inkılâbı vücuda getiren Halk Fırkası da milliyetçilik esası üzerine kurulmuştur. Türk Ocaklarının artık ayrı bir teşekkül olarak kalmasına lüzum kalmamıştır. İnkilâp ocağile birleşen Türk Ocaği bundan sonra aynı yolda Türk irfanının artmasına çalışacaktır. Bu yeni teşkilâtın başında Türk ocağında büyük hizmetler eden Hamdullah Suphi beyin bulunacağını sevinçle işidiyaruz. Türklük ve inkılâp için hayırlı hizmetler bekleriz

İşte dert işte derman!

İstanbul şehrine yüksek bir yerden bakılsa manzarası yürekler acısıdır. Yaradılışta emsali olmıyan bu güzel şehrin dört tarafı yanmış, yıkılmış, toprak olmuş bir haldedir.

Acaba bu yanan yerleri yeniden niçin yapmıyoruz? Suvaline en birinci cevap para yok! tur. Halbuki bu bir kişinin kazancile olmaz. Bugün bir ev yaptırmak her yiğitin kârı değil. Avrupa'da hatta Balkan hükûmetlerinde olduğu gibi bu iş bir şirket işidir. Bulgaristan'da sade bu işle meşgul dört tane şirket var. Biz bunu neden yapamıyoruz. Millî bir şirket teessüs etse zenginlerimiz ve emlâk bankası bir araya gelseler de arsa sahiplerine taksitle ödemek şartile üçer, dörder odalı bir ev yapsalar şehrimiz mamur olur, vergiler alınarak devlet hazinesine para girer, bir kısım halkta yer yurt sahibi olur. Fena mı yahu!

Hesap meydanda!

Artık eski usul kalktı. Medenî kanun çıkalı memleketimizde her yıl evlenenlerin hesabı tutuluyor. Geçenlerde bu hesap gözümüze ilişti. Evvelki senelere nisbetle bu sene bütün memleket dahilinde evlenenlerin adedi on bin kadar azalmış. Bunun sebebi şüphesiz züğürtlüktür. Kazanç azaldıkça herkes ayağını denk almağa başlıyor. Bunun çaresi işi çoğaltmak, kazanç yollarını genişletmektir. Maatteessüf biz de bunları kestiremiyoruz.

Bu memlekette küçük san'atlara ihtiyaç var. Meslek mekteplerini çoğaltmalıyız. Buğün san'at ehli bir marangoz, bir tenekeci, bir duvarcı üç dört lira yövmiye istiyor, Sırası geliyor da onu bulamıyoruz. Fakat kâtip ararsan çok, açılan otuz liralık bir memuriyet için üç yüz talip çıkıyor. Bu nasıl iş yahu!

Padişahının; büyük, ortanca, küçük isimli üç kızı vardı. Sultan hanımlar bu mektubu okuyunca nehrin kenarına nöbetçi cariyeler koydular. Bir hafta sonra, suyun üstünde bir sal belirdi. Günlerdenberi nöbet bekleyen cariyeler büyük sultana koşup:

— Efendim! Nehrin ucunda bir sal gördüm, bahçeye doğru geliyor!

Haberini verdi. Kızların üçü birden yerlerinden fırlayıp, bahçeye koştular. Salı bir kenara çekerek bir haftadanberi açlığa mukavemet edip nihayet bayılan Tahir'i sandığın içinden çıkardılar. Sarayın gizli bir odasına götürüp, zincirlerini çözdüler. karnını doyurdular. Delikanlı kendine serilen kuş tüyü döşeklerde istirahat etmiş, rahat bir uyku uyumuştu.

Sabahleyin, henüz yatağından kalkmamıştı ki, gül Padişahının meleklere benziyen kızları gelip karşısında dizildiler.

Büyük Sultan:

— Aslan gibi delikanlı!

Ortanca sultan:

— Böyle gözler ahularda bile bulunmaz!

Küçük Sultan da:

— Böyle yiğiti daha hiçbir ana doğurmamıştır!...

Dedi. Sözün kısası, kızların üçü birden Tahir'e gönül vermişlerdi.. Delikanlı onların bakışlarından ne demek istediklerini anlamıştı.

Dünyada, Zühre'den başka hiçbir kimseyi sevmemeğe yemin etmiş olan Tahir, kızlara bakmayıp başını çevirdi. Onun bu hali sultanları kızdırmıştı. Üçü birden dışarı çıkıp kavga etmeğe başladılar.

Nihayet, sıra Tahir'i pay etmeğe geldi.

Büyük Sultan:

— Onu kurtarmak için Zühre bana mektup yazdı. Tahir benim kısmetimdir! dedi.

Ortanca Sultan:

— Ben kendi cariyemi nehrin kenarında nöbet beklettim. Onun için bu delikanlı bana düşer!..

Diye itiraz eiti.

Küçük Sultan da:

— Tahir'in yaşı benim yaşıma uygundur. Benim âşığım olmağa lâyıktır!..

Sözlerini söyledi.

— Bitmedi —

MEMLEKET HABERLERİ

Galatasaray Fenerbahçe Maçı

Geçen cuma Fenerbahçe — Galatasaray maçını heyecanla seyreden ahali.

Namık Kemal Mektebi

Kırşehir Namık Kemal ilk mektebi talebesi maarif müdürü ve muallimlerile bir arada

Kırşehir Muallimleri

1 — Kırşehir maarif müdürü Nevzat bey 2 — Millet mektebi muallimi Osman bey

İki Kulüp Kaptanı

Maçtan evvel Fenerbahçe ve Galatasaray kaptanları el sıkışıyorlar

Heyecanlı Bir An

Fener kaptanı Zeki bey Galatasaraya gol atarken

Bir Zavallı

Bu adam Selânik mahacirlerindendir. Bir müddet evvel aklını oynatmıştır. Şimdi Giresun'da halkın merhameti sayesinde geçiniyor.

Hediyelerimiz

51 : 452 : Çay — Fatih Çarşamba beğ ceğiz caddesi No. 70 Saliha H.

52 : 499 : Mendil — Ankara Hacı Doğan mahallesi kar yağdı çıkmazı No. 7 Mustafa efendi.

53 : 565 : Tarak — Balat leblebiciler No. 16-18 fırında tezgâhtar Zekâi ef.

54 : 208 : Krem — Beylerbey küplüce-de No. 2 köşkte Ulviye H.

55 : 288 : Diş fırçası — Beyoğlu Halepli sokak No. 35 Dimitraki E.

56 : 786 : Şapka — Yenikapı istasyon evi Muhi B.

57 : 339 : Diş macunu — Beşiktaş Kılınç Ali mevezzi sokak No. 2 CemileH.

58 : 117 : Kolonya — Galata dirwęk sokak No. 25 Fıtah apartman Sen-t H.

59 : 623 : Ayna — Üsküdar erkek orta mektebi sınıf 1 No. 410 Mustafa Ef.

60 : 96 : Havlu — Haydarpaşa şimendifer deposunda memur Mehure H.

— Bitmedi —

TÜRKİYE SANAYİ ve MAADİN BANKASI

Fabrikalarına ait

VERLİ MALLAR PAZARI

Mağazası münhasiren yerli fabrikalar mamulâtından ipeklileri döşemelikleri yünlüler, battaniye, kalın bezler, ... ve zarif bavul çanta kundura ve saire toptan ve perakende olarak satılır

SİNEMA

Gençlik Mabudesi

Jon Kravford Amerika'da bilhassa gençler tarafından en çok beğenilen bir sinema yıldızıdır. Bu ince, fettan ve işvekâr kadın kendini gençlere o kadar meftun etmiştir ki kendisine bihakkın "Gençliğin Mabudesi„ ismi verilmiştir. Jon Kravford yaman bir dansözdür. Mamafi şarkı da söyler. Kendisi diyor ki:

"Ben şarkı söylemesini bilmem. Ne yapayım? Ben dansözüm. İnsan herşeyi birden yapamaz ki... Sonra mikrofon denilen alet beni korkutuyor. Hızlı nefes alacak olsanız derhal zaptediyor. Bu şeytan aleti ile başım hiç hoş değil. Hele sesli film yeni çıktığı zaman ne kadar sıkıntı çektim. Eskiden tiyatro artistliği etmiş olanlar bizim vaziyetimizde değil. Mamafi bakalım!„

Lupe Velez

Son günlerde Meksika'lı fettan sinema yıldızı Lupe Velez son zamanlarda bir sesli film oynadı. filmin ismi "Basi Badelmevt„ tir. Aynı film sesli film çıkmadan evvel sessiz olarak Dolores del Rio tarafından oynanılmıştır. İki yıldızın da Meksika'lı olduğu dikkate şayandır.

Holivud Balosunda Yıldızlar Dans Ederken

Holivud'da verilen Mayfair Balosunda çekilen bu şayanı dikkat fotografta sinemanın meşhur simalarından bir kaçı bir arada görülüyor. Soldan sağa doğru ilk çift Fairbanks'ın oğlu Küçük Duğlas Fairbanks ile gelini meşhur yıldız Jon Kravfod'ur. Ortadaki çift de bir karı kocadır, yani Grant Wither ile genç karısı Loretta Joung. Sağ tarafta başta Duğlas Fairbanks'ın kendisi ile sinema yıldızlarından Liliyan Tashman görülüyor.

Sinema Haberleri

● Lupe Velez "Basi Badelmevt„ filminin sesli nushasını çevirmiştir. Bu filmi vaktile sessiz olarak Dolores del Rio oynamıştı.

● "Paris'li Şarkıcı„ filminde Moris Şövalye ile oynayan kadın bizzat kendi zevcesi İvon'dur.

● Klara Bov "Sonu Yok„ ismindeki filmini Klodet Kolber'in kocası Norman Foster'le birlikte oynamıştır.

● Duglas Fairbanks'ın son filminin ismi "Aya Uzanış„ tır. Duglas bu filmi sporcu yıldızlardan Bebe Danyels ile oynamıştır.

● Sinema Sanati akademisi, geçen sene oynadığı "Mutallâka„ filminden dolayı Norma Şirer'e bir mükâfat vermiştir. Bu film geçen senenin en güzel filmi olarak kabul edilmiştir.

● Avrupa gazetelerinin haber verdiklerine göre Holivud içinde hiç erkek bulunmayan bir film çevrilmektedir. Böyle olmakla beraber film harbe aittir. Filmin eşhası sadece kadınlardan mürekkeptir. Esere şimdiye kadar ne erkek çehresi, ne de erkek sesi karışmamıştır. Filmin sonuna kadar böyle gidebileceği ümit edilmektedir. "Kadın da Erkek Gibi„ ismindeki bu film bir Ordu seyyar hastahanesinde dokuz kadının harp esnasında hayatını tasvir etmektedir. Dokuz kadın rolünü meşhur kadın yıldızları yapmaktadır.

● Sporcu sinema yıldızı Bebe Danyels şarkı söylemeğe, dans etmeğe başladı. "Aşk Çağırırsa...„ ismile yeni oynadığı filmde yabana atılmayacak bir sesi olduğu gibi dansta da haylı usta olduğunu ispat etmiştir.

● Glorya Svanson, kocası olan Marki'den boşanmıştır.

Şikâyetler

Olur mu ya?

Şile'de karilerimizden Hüseyin oğlu İsmail efendi gönderdiği bir mektupta diyor ki:

— Karadeniz'in sahilinde İstanbul'un bir mahallesi ve Türkiye'mizin İsviçre'si demek olan Şile medenî hizmetlerden mahrumdur.

Kasabaya girildiği zaman köpek kafileleri insanların üzerine hücum ediyor. Yollar berbat ve karanlıktır. Halk muzahrafatı omuzlarında taşıyarak uzaklara dökerken belediye bizden fener ve çöp parası istiyor. Hele ekmekleri yenilecek bir halde değildir.

Karagöz — Fener yakmadığı ve çöpleri kaldırmadığı halde belediye halktan nasıl para istiyor? Bu para bir hizmet mukabili alınır. Vazifesini yapmayan belediyenin yola getirilmesi lâzımdır. İsmi olup icraatı olmıyan belediye anka kuşuna benzer!

Karlı Dağdan Ses
Şairi: Aptullah Cevdet
Bir çok güzel şiirlerden ibaret olan bu mecmuayı bütün edebiyat ve san'at meraklılarına tavsiye ederiz. Fiatı: 100 kuruştur. Her kitapçıda bulunur.

Gorilla nasıl yakalanır?

Esaret halinde dört seneden fazla yaşamıyan bu hayvan çok esrarengizdir.

Avrupa'da hayvanat bahçelerine, at cambazhanelerine, sinemalara vahşî hayvan satan büyük müesseseler vardır. Bu işin merkezi ve piyasası bilhassa Almanya'dadır. Vahşî hayvan piyasası tetkik olunacak olursa sıhhatı yerinde bir aslan yavrusu 150 dolara satın alınabildiği halde iki yaşında bir Goril'in 5000 dolardan aşağı tedarik edilemediği görülür. Gergedan denilen kocaman hayvanın fiyatı 9000 dolardır. Ancak Gergedan uzun ömürlü bir hayvandır. Halbuki Goril denilen vahşî maymunun esaret halinde dört seneden fazla yaşayamadığı görülmektedir. Gorillanın bu kadar pahalı satılmasındaki hikmette budur.

Kalıp kıyafet itibarile insana çok benziyen Gorillayı insanlar çok yanlış anlamışlardır, Hele romancıların, hikâye muharrirlerinin bu hayvan hakkında yazdıkları baştan aşağı yanlış addolunabilir. Ötedenberi esrarı anlaşılamıyan tabiat ve adeti hakkında sarih birşey bilinemiyen Gorilla Amerika Müttehidesinde ilk defa olarak ancak 1908 senesinde görülebilmiştir. Vahşî hayvnlar hakkında söz söylemeğe en fazla salâhiyettar olan seyyah Carl Okley Gorillanın avcılar tarafından canlı olarak nasıl tutulabildiğine dair çok meraklı şeyler anlatıyor.

Bir Goril sürüsü içinde yavrulu bir dişi maymun intihap edildikten sonra sürü günlerce takip edilir. Müsait bir zamanda dişi maymun zehirli bir okla yaralanır. Ancak maymunun derhal ölmemesi ve sadece yaralanması lâzımdır. Ondan sonra sürü gene takip edilir. Aldığı yaranın tesirile gittikçe zaif düşen ana arkada kalmağa başlar. Nihayet büsbütün takatten düşerek ölür. O zaman tek başına kalan yavruyu yakalamak kolay olur. Ancak avcı için müşkülât bundan sonra başlar. Yavru yiyip içmek istemediği için bir iki gün sonra ölür. Yavruyu besleyebilmek başlı başına bir mes'eledir. Lâyıkile büyümüş bir Gorillayı canlı olarak yakalamağa imkân yoktur. Gorilla insandan birkaç misli daha kuvvetli ve ağırdır.

Sıhhi Nasihatler

Yazan: Doktor hafız Cemal

95 — Sarhoşluğun nihayeti (delilik), (Tımarhane misafiri) çarpılma (nüzül), (yatalak) ve (yürek durması = sektei kalp) ile ölmektir.

96 — İnsan yaşına göre yiyip içmeli, yaşına göre giyinip kuşanmalı, yaşına göre faydalı yaşayıp eğlenmeli, yaşına göre rahat edip yatmalı.

Çocuğunuzun KUMBARA sı var mı?

Eğer yoksa İŞ BANKASI ndan hem bir KUMBARA alarak çocuğunuzu sevindiriniz.

Kumbara çocuğunuza vereceğiniz en güzel hediye, ona istikbal temin eden en sağlam vasıtadır

HASRET KAVUŞTURAN

§ Tekirdağın'da bahçevan İskender oğlu Ahmet imzasile:

— Kardeşim Likvan karyeli İskender hoca oğlu Hüseyin Tekirdağında asker olarak 99 alay 153 tabur ikinci bölükte çavuş olmuştu. O zamandanberi haber alamıyorum.

§ Edirne'de İslâm kütüphanesi sahibi Şevki bey vasıtasile hacı Nuri oğlu Mehmet imzasile:

— Yunanistan'ın Dimetali kazasından biraderim hacı Nuri oğlu Şükrü bir sene evvel İstanbul'a gitmişti. O zamandanberi haber alamıyorum.

§ Refahiye'de gardiyan Ahmet efendi zevcesi Münevver imzasile:

— Su şehrinde Argavus karyesinde Ufan oğullarından Avgini oğlu Şirini arıyorum. Onbeş senedenberi haber alamadım.

§ Sirkeci'de Uzunköprü otelinde Hedive hanım imzasile:

— Serfiçe'li Kanatlar oğullarından Halil Fikri bey yirmi senedenberi gaiptir, arıyorum.

NELER OLUYOR?

Dinamit işe yarıyor!

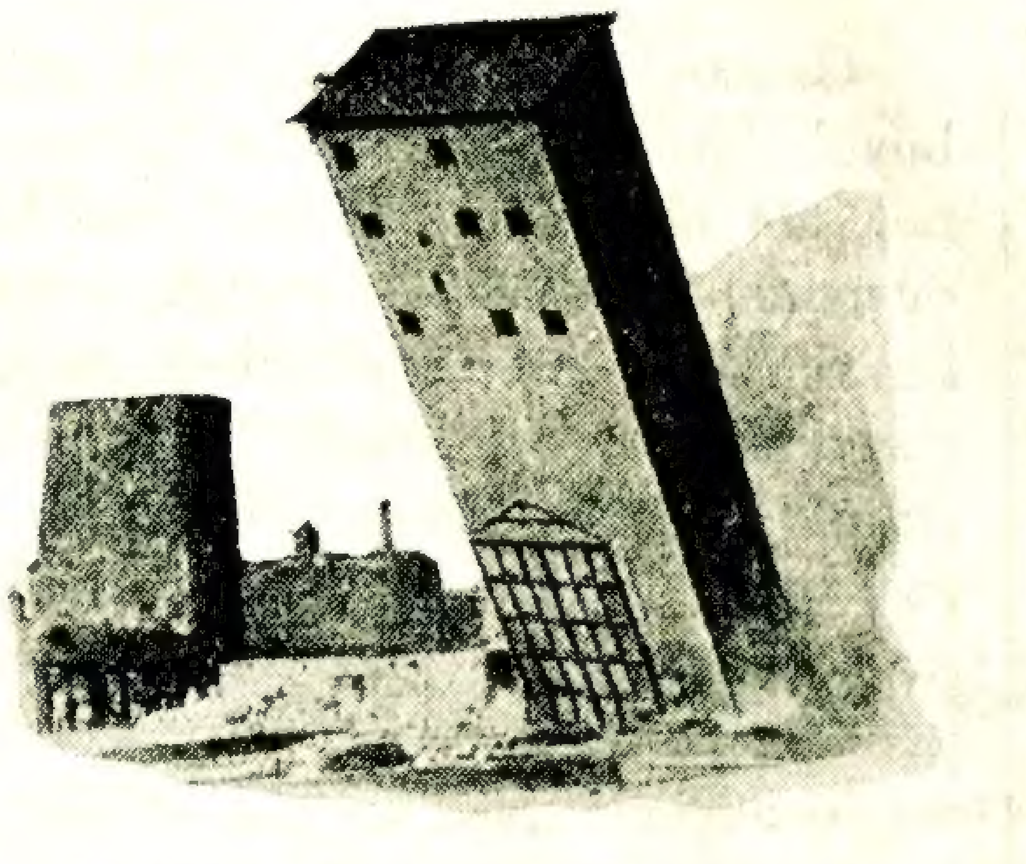

Sağlam bir binayı yıkmak hem para, hem de vakit sarfını icap ettiren bir ameliyedir. Onun için son zamanlarda Amerika'da böyle binaları dinamitle atmağa başlamışlardır. Bu cümleden olmak üzere Baltinore şehrinde takriben 40 metro irtifaında bir buğday anbarı bu suretle yıkılmıştır, Binanın evvelce hazırlanan bir yere devrilmesini temin için dinamitin konulacağı yer hesap ediliyor ve binayı yıkıyorlar.

Arsalarınızda teslim!

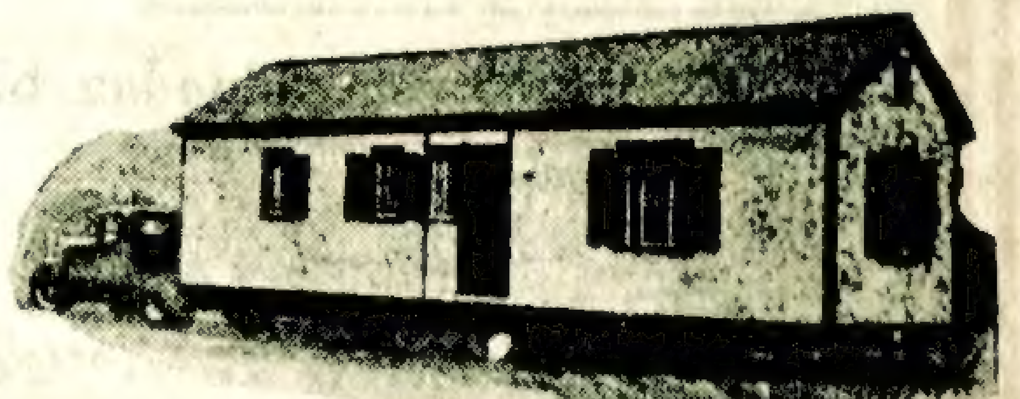

Nevyork'ta bir inşaat şirketi müşterileri tarafından sipariş edilen evleri tekmil olarak kurulmuş bir halde kamyonla arsalarına teslim etmektedir. Evin iskeleti çeliktendir, yemek sobası, hamam ve elektrik tesisatı vardır. Bu evler birbirine takılan parçalardan mürekkep, icap ettiği zaman sökülen evlerden olmayıp daimî olarak yapılmıştır. Bunlar üç ve ya beş odalı, garajlı ve ya garajsız olarak inşa edilmektedir. Sür'atle yapılabilen bu kabil çelik iskeletli evler dayanıklı ve metin olmaktadır.

BİLGİ DAĞARCIĞI

Thiers

Fransa'nın meşhur siyaset adamlarından ve tarihçilerinden biri olan Thiers ("tier„ okuyunuz) 1797 de doğmuş, 1877 de vefat etmiştir. Evvelâ gazetecilik ve avokatlık etmiş, bu sırada neşrettiği on ciltlik "Fransa büyük ihtilâli„ ismindeki eserile iştihar etmiştir. 1832 de evvelâ dahiliye, sonra ticaret ve nafıa nazırı olup nafıacılıkta mühim hizmetlerde bulunmuştur. 1836 da hariciye nazırı ve başvekil olmuştur. Louis Napoleon'un reisicumhur olmasına yardım etmiş, fakat sonra niyetlerini anlayınca onu terketmiş ve Napoleon imperator ilân edilince Fransız hududu haricine çıkarılmıştır. Bundan sonra diğer tarihî eserlerini neşretmiştir. 1970 de Prusya'ya karşı ilânı harp edilmesinin şiddetle aleyhinde bulunmuştur. 1877 de vefat eden Thiers cenazesi çok tantanalı bir surette kaldırılmıştır. "Fransız ihtilâli tarihi„ "Konsolosluk ve imperatorluk tarihi„ ismindeki eserlerinden başka bir çok siyasî ve tarihî telifatı vardır. Akademide aza idi.

Meternich

Meşhur Avusturya siyasilerinden Meternich ("nih„ okuyunuz) 1773 de doğmuştur. 1797 de Avusturya meclisinde kâtip olarak bulunmuş, o zaman İkinci François Joseph'in dikkatini celbederek evvelâ Berlin, sonra Paris sefaretine tayin edilmiş Viyana'ya döndüğü zaman başvekil olmuştur. 1813 de devletlerin Fransa'ya karşı vaptıkları ittifaka Avusturya'yı da sokmuştur. 1814 de Viyana'da akdedilen kongreye riyaset etmiş, imperatorun vefatından sonra da mevkiinde kalmış Prusya ve Rusya ile ittifak akdetmiştir. Macar kıyamı üzerine istifa etmiş ve ondan sonra siyasete karışmıyarak 1859 da vefat etmiştir. Meternich meşhur bir siyasî olmakla beraber hürriyet fikirlerine düşman mutlakiyet taraftarı bir adamdı.

HALK SÜTUNU

§ Galata'da çeşme meydanında 277 numarada fırıncı Seyit efendi nezdinde Geyveli Ali Rıza ef. ye.

— Tiyatro mektebine yüksek tahsil görmüş gençlerden pekaz talebe alıyorlar. Senin yapacağın iş bir kerre mekteplerin kabul zamanı gelince senayi mektebine girmek için bir istidaname ile vali beye müracaat et ve alacağın cevabı bize bildir. Olmazsa vekâlete yazalım. Belki bir mektebe yazdırırlar.

§ Sabık Bayburt hususi muhasebe tahsildarı Süleyman efendiye:

— Seni tasfiyeye niçin tabi tuttuklarını yazmıyorsun. Eğer esbabını sen de bilmiyorsan o başka. Bu faaliyet bu işgüzarlık sende iken hayatta başka iş bulup geçinmek pek kolaydır. Bir ticaret yap gül gibi geçinirsin.

§ Çorlu'da topçu askeri Fuat efendiye:

— Çerkes'lerde halâ o adetler baki. Bunlar kızlarını evlendirirken kızın talibinden para, ağırlık ve hayvan alıyorlar. Fakat kabahat bu paraları verendedir. Dünya bir pazar amma bu öylesi değil. Buna para ile belâ almak derler.

PİLEVNE

Muharriri: Kemalettin Şükrü

Karagözün tefrikası No. 19

Ben sizi mağlûbiyet yolundan bile şerefe götüreceğim..

— 20 —

Romanya'lılara taarruz

Yüzbaşı Ferit Beyin getirdiği haber sadece Moskof başkumandanlığının imdat istemesinden ve Pilevneyi muhasara altına almak arzusundan ibaret değildi.

Akla hayret verecek bir cür'et, bir cesaretle düşman ortasına atılan, düşman zabiti kıyafetine girerek, başından bin türlü ölüm tehlikesi geçirerek düşman karargâhında casusluk eden bu Türk kahramanı aynı zamanda başka bir haber de vermişti:

— Romanya ordusu umumî hücuma geçecek...

Bu yakın harp haberi Osman paşanın daha ziyade hoşuna gitti.

Hayatını daima cenk sahnelerinde ve ak atının üstünde geçirmiş bu mert kumandana yarınki muhasaradan daha mühim bu günkü harpti.

Muhakkak bir zaferle karşılaşacağından emin bir imanla:

— Romanya'lılar bize hücum etmezden evvel biz onlara baskın verme liyiz...

Dedi. Etrafını saran erkânı harp zabitleri kumandanın yüzüne hayretle baktılar.

— Baskın mı dediniz?

Osman paşa bu suvalin ifade ettiği hayreti anlayarak tekrarladı.

— Evet, baskın..

— Gece baskını mı?

— Hayır... Gündüz baskını.. Pilevne'nin önünde geberen düşmanların cesetleri kokuyor ve askerlerimin sıhhatlarını bozuyor... Onların buraya kadar gelip gebermelerini beklemekten ise leşlerini kendi karargahlarında yere sermek istiyorum. Hem de bu gün.

Osman paşanın bu fikri çok büyük bir cüretti. Erkânı harbiye pek alâ biliyordu ki karşılarındaki düşman kendilerinden çok fazla kuvvetli idi. Aynı zamanda da uzun süren intizardan sonra Pilevne'yi sukut ettirmek için en ağır toplarını getirmişlerdi. Böyle kalabalık bir orduya güpe gündüz baskın yapmak tehlikeli bir şeydi. Bahusus ki düşman gafil avlanmıyacaktı. Çünkü hücum hazırlığını yapmıştı.

Arkadaşlarının yüzlerindeki tereddüt ve endişeyi derhal sezen Osman Paşa:

— Anlayorum, dedi. Gene bana harp âleminden, fenden, bilmem neden bahsedeceksiniz. Bunların hepsini ben de biliyorum. Yalnız benim sizden fazla bildiğim birşey varsa o da harbi kazanmak için silâhtan, fenden ziyade cüret ve iman lâzım olduğudur. Evet.. düşmanın kuvveti var... Silâhı var... Cephaneleri var... Bütün bu varlığa karşı yok olan yalnız cesareti, cüreti ve imanıdır. Ben bu gün Moskof'un yerinde olsaydım içinde aylardanberi müdafaa ettiğimiz bu toprak Pilevne kalesini birkaç saat içinde zaptederdim. Size soruyorum, zabit efendiler... İstinat ettiğiniz harp fenni Pilevne kalesinin bu kadar zaman düşman kuvvetlerine dayanabileceğini söylüyor mu. Hayır değil mi? O halde Pilevneyi müdafaa eden harp fenni değil; Türk azmı, Türk kahramanlığıdır. Ben o kahramanlığın daha nerelere kadar dayanabileceğini, Türk azminin daha neler yapmağa muktedir olduğunu namert düşmana göstermek, öğretmek istiyorum... Hazır olunuz.. Öğleden sonra düşmana saldıracağız...

İstanbulda Rus esirleri

— 21 —

Harp hazırlığı

Gazi Osman Paşanın her türlü tehlikeyi göze alarak verdiği bu emrin derhal tatbikine geçildi.

Pilevne'nin geniş meydanında kumandanlarını dinlemek için toplanmış olan Türk askerleri içinde hemen sevinçli bir kaynaşma oldu.

Harp.. Ölüm her zeman içinde insana korku değilse bile biraz ürkeklik verebilir. Fakat Pilevne'deki kahraman Türk cengâverleri, Osman Paşa gibi bir gazanferin idaresi altında olmaktan başka hiç bir şey düşünmedikleri için düşmana hücum emrini sevinçle karşıladılar.

Zafer muhakkaktı..

Bütün bunu ordunun en zaif neferine varıncaya kadar herkes biliyordu. Herkes iman etmişti ki Osman Paşa her hangi bir harbe giderse, atılırsa muzlak muzaffer çıkar.

Ordunun bülün kuvvetini sarmış olan bu itikattır ki büyük kumandanın büyük cesareti sayesinde tarihe yeni bir Türk kahramanlığı örneği daha göstermiştir.

*
* *

Her fırkanın borazanları kuvvetleri ayrı ayrı topluyordu.

Silâhlar zaten hazırdı. Hepsi de temizlenmiş, yağlanmış ve düşman beyninde patlıyacak olan kurşunları tam hızla atacak dereceye getirilmişti, toplar da hazırdı.

— Bitmedi

Müdürü mes'ul: Orhan Seyfi — Matbaai Ebüzziya